

Директор ТОВ «ТІ-ІНВЕСТ»

Р.Ф.Зесенко

ДЕКЛАРАЦІЯ ПРО ФАКТОРИ РИЗИКІВ

1.1. Цією Декларацією Інвестиційна фірма повідомляє Клієнта про фактори ризиків, що пов'язані з проведенням операцій на ринках капіталу (зокрема при здійсненні угод на фондовому ринку). Терміни, що вживаються у даній Декларації тлумачаться згідно Генерального договору та діючого законодавства. Під факторами ризиків розуміються обставини, які можуть привести до часткової або повної втрати ГК та/або фінансових інструментів Клієнта, у тому числі внаслідок зміни вартості фінансових інструментів. Клієнту не слід вступати в будь-яку пряму чи опосередковану транзакцію з фінансових інструментів, якщо він не знає та не розуміє характер і ступінь ризику, і якщо ця транзакція не доречна для Клієнта з урахуванням його знань, обізнаності, обставин та фінансового стану. Декларація не має на меті спонукати Клієнта відмовитись від укладання угод з фінансовими інструментами. Декларація покликана допомогти Клієнту зрозуміти ризики пов'язані зі здійсненням таких операцій та відповідно вирішити прийнятність для себе даних ризиків. Ця Декларація стосується Клієнтів, які мають такий непрофесійного клієнта, професійного клієнта та прийнятного контрагента. З огляду на зміст Цієї Декларації, вона вміщає необхідну інформацію про опис характеру та ризики фінансових інструментів, які надаються чи будуть надаватись Клієнтам чи потенційним Клієнтам Інвестиційної фірми. Ця Декларація не розкриває інформацію про всі ризики на ринку капіталу, але представлена інформація містить достатнє роз'яснення, стосовно фінансових інструментів, які пропонуються чи будуть пропонуватися Клієнтам чи потенційним Клієнтам Інвестиційної фірми. Якщо представленої інформації недостатньо, по конкретним типам фінансових інструментів, Інвестиційна фірма надає відповідну інформацію завчасно, до надання інвестиційних послуг, в межах своєї діяльності, відповідно до чинного законодавства.

Ризик являє собою можливість виникнення збитків при здійсненні фінансових операцій в зв'язку з можливим несприятливим впливом різного роду факторів.

1.2. Ризики, пов'язані зі здійсненням операцій на ринках капіталу:

1.2.1. Ціновий ризик. Наявний або потенційний ризик повної або часткової втрати ГК та/або фінансових інструментів через зміну вартості фінансових інструментів внаслідок коливання ринкових цін.

1.2.2. Ризик ліквідності. Наявний або потенційний ризик негативної зміни вартості активів Клієнта через неможливість купівлі або продажу активів у визначеній кількості за середньоринковою ціною за короткий термін. До ризиків ліквідності відносяться:

- ризик ринкової ліквідності – наявний або потенційний ризик повної або часткової втрати активів через неможливість купівлі або продажу активів у потрібній кількості за достатньо короткий період часу в силу погіршення ринкової кон'юнктури;
- ризик балансової ліквідності – наявний або потенційний ризик виникнення дефіциту ГК або інших високоліквідних активів для виконання зобов'язань перед контрагентами.

1.2.3. Кредитний ризик. Наявний або потенційний ризик негативної зміни вартості активів Клієнта внаслідок неспроможності, банкрутства, невиконання зобов'язань або неправомірних дій емітентів (контрагентів), Організаторів торгівлі, інших учасників ринку виконувати свої зобов'язання, зокрема, з виплати відсотків та основної суми боргу у відповідності до строків та умов фінансової угоди (проспекту емісії/умов випуску, у тому числі параметрів боргового інструменту зазначених на ньому). Аналізуючи кредитний ризик емітентів (контрагентів), Організаторів торгівлі, інших учасників ринку необхідно оцінити: імовірність дефолту; суму, що піддається ризику; величину можливих втрат при настанні несприятливої події. Кредитний ризик щодо державних цінних паперів також передбачає ризик держави, який виникає через особливості економіки, соціального ладу та політичного устрою держави-позичальника.

1.2.4. Валютний ризик. Наявний або потенційний ризик часткової втрати вартості ГК та/або фінансових інструментів через зміну вартості фінансових інструментів внаслідок зміни курсу однієї іноземної валюти стосовно іншої, у тому числі національної валюти, а також цін на банківські метали.

1.2.5. Процентний ризик. Наявний або потенційний ризик повної або часткової втрати ГК та/або фінансових інструментів через зміну вартості фінансових інструментів внаслідок несприятливих змін ринкових відсоткових ставок.

1.2.6. Операційний ризик. При обліку активів Клієнта на одному рахунку із активами інших клієнтів, у т. ч. при зарахуванні активів на транзитний рахунок Інвестиційної фірми, існує ймовірність виникнення різних операційних ризиків.

1.2.7. Ризик понести збитки. Операції на ринках капіталу не обов'язково призводять до отримання прибутку а також можуть привести до значних збитків, які не можна передбачити заздалегідь.

1.2.8. Ризик невиконання чи неповного виконання Замовлення. Інвестиційна фірма не дає жодних гарантій, що всі Замовлення Клієнта будуть виконані взагалі чи виконані в повному обсязі, оскільки Інвестиційна фірма не може гарантувати наявності відповідних зустрічних заявок на ринку.

1.2.9. Ризик виникнення додаткових комісійних витрат. Виявляється в виникненні непередбачуваних подій, які пов'язані в зміні взаємозалежних дій з конкретним контрагентом або брокером, чи додатковим посередником. Третя сторона угоди може змінити вартість та кількісний розмір комісій, які передбачають проведення відповідних операцій, які надаються безпосередньо клієнту. Відповідно Інвестиційна фірма, в межах своєї діяльності, зобов'язана в найкоротший термін донести необхідну інформацію до Клієнта, стосовно представлених йому послуг, у разі зміни вартості комісійних витрат третіх сторін.

1.2.10. Ризик контрагента. Ризик контрагента проявляється в можливості невиконання зобов'язань перед Клієнтом або Інвестиційною фірмою з боку контрагентів. Інвестиційна фірма повинна вживати заходів щодо мінімізації ризику контрагента, проте не може виключити його повністю. Особливо високий ризик контрагента при здійсненні операцій, що здійснюються на неорганізованому ринку, без участі клірингових організацій, які приймають на себе ризики невиконання зобов'язань. Клієнт повинен віддавати собі раду в тому, що, хоча Інвестиційна фірма і діє в інтересах Клієнта, ризики, які вона приймає в результаті таких дій, в тому числі ризик невиконання або неналежного виконання зобов'язань третіх осіб перед Інвестиційною фірмою, несе Клієнт.

1.2.11. Ризик конфлікту інтересів Конфлікт інтересів передбачає проведення операцій між Клієнтом та Інвестиційною фірмою які суперечать Політиці конфлікту інтересів, а саме проведення особистих угод Інвестиційною фірмою, які в будь-якому випадку зачіпають чи суперечать інтересам Клієнта стосовно послуг, що йому надаються, та може завдати шкоди інтересам Клієнта.

1.2.12. Інвестиційна фірма є членом ПРОФЕСІЙНОЇ АСОЦІАЦІЇ УЧАСНИКІВ РИНКІВ КАПІТАЛУ ТА ДЕРІВАТИВІВ, до якої Клієнт можете звернутися в разі порушення його прав та інтересів. Державне регулювання та нагляд у відношенні Інвестиційної фірми здійснює НАЦІОНАЛЬНА КОМІСІЯ З ЦІННИХ ПАПЕРІВ ТА ФОНДОВОГО РИНКУ, до якої Клієнт можете звернутися в разі порушення його прав та інтересів. Також Клієнт має право звертатися за захистом в судові і правоохоронні органи.

1.3. Ризики, пов'язані з укладанням маржинальних угод:

1.3.1. Ризик невиконання чи неповного виконання маржинальних угод на розсуд Інвестиційної фірми. Інвестиційна фірма має право на власний розсуд відмовитись від укладання маржинальних угод за Замовленнями Клієнта навіть у випадку дотримання Клієнтом всіх вимог та правил щодо подання даних Замовлень.

1.3.2. Здійснюючи маржинальні угоди, Клієнт несе ризик збільшення цін на передані йому фінансові інструменти. Клієнт зобов'язаний повернути фінансові інструменти незалежно від зміни їх вартості. При цьому поточна ринкова вартість може значно збільшитись.

1.3.3. Здійснюючи маржинальні угоди, Клієнт несе ціновий ризик як по активах, набутих за власні кошти, так і по активах, переданих у якості Гарантійного забезпечення його зобов'язань перед Інвестиційною фірмою. Таким чином, обсяг активів, що перебувають під ризиком несприятливої зміни ціни, більший, ніж при звичайній торгівлі, що відповідно може привести до збитків у більшому розмірі.

1.3.4. Клієнт зобов'язаний підтримувати достатній рівень Гарантійного забезпечення своїх зобов'язань перед Інвестиційною фірмою, що за деяких обставин може викликати необхідність укладання угод купівлі-продажу незалежно від поточного стану ринкових цін і тим самим привести до отримання збитків.

1.3.5. При несприятливому для Клієнта руху цін для підтримання рівня маржі, Інвестиційна фірма може вимагати додаткового внесення у короткий термін ГК та/або фінансових інструментів в розмірі, який необхідний для підтримки відкритих позицій (це може бути значна сума). У випадку, якщо Клієнт не зможе внести необхідні ГК та/або фінансові інструменти у встановлений термін, Інвестиційна фірма може здійснити операції з активами Клієнта для підтримання відповідного рівня маржі, а також виконання зобов'язань Клієнта перед Інвестиційною фірмою, що в свою чергу може привести до ризику втрати доходу або отримання збитків.

1.3.6. Стоп-замовлення або інше Замовлення, які спрямовані на обмеження збитків, необов'язково обмежать втрати Клієнта до рівня, який припускає Клієнт, оскільки імовірна ситуація, коли виконати такі Замовлення за вказаною ціною неможливо.

1.3.7. Неплатоспроможність Інвестиційної фірми може спричинити закриття позицій Клієнта.

1.4. Ризики, пов'язані з здійснення операцій на строковому ринку:

1.4.1. У випадку, якщо на ринку ф'ючерсних контрактів та опціонів складається ситуація, яка є несприятливою для Клієнської позиції на строковому ринку, то є імовірність у короткий термін втратити всі кошти, що були внесені в якості Гарантійного забезпечення.

1.4.2. У випадку несприятливого коливання цін на строковому ринку, для підтримки відкритих Клієнтом позицій Інвестиційна фірма може вимагати внесення додаткового гарантійного забезпечення у короткий термін в розмірі, який є необхідним для підтримки відкритих позицій (це може бути значна сума). У випадку, якщо Клієнт не зможе внести необхідні ГК у встановлений термін, позиція може бути примусово закрита зі збитком.

1.4.3. Внаслідок умов, які виникають на ринку ф'ючерсних контрактів та опціонів може виникнути ситуація, яка унеможливлює закриття відкритої Клієнтом позиції. Це можливо, наприклад, коли при швидкій зміні цін торги на ринку ф'ючерсних контрактів та опціонів призупинені або обмежені.

1.4.4. Неплатоспроможність Інвестиційної фірми (недостатність суми гарантійного забезпечення) може потягнути за собою закриття позицій Клієнта.

1.4.5. Інвестиційна фірма не надає будь-яких обіцянок або гарантій, що операції на строковому ринку, які будуть здійснені за Замовленнями Клієнта, в обов'язковому порядку приведуть до фінансового прибутку або збитку або до іншого бажаного Клієнтом результату.

1.4.6. Стоп-замовлення або інші Замовлення, які спрямовані на обмеження збитків, необов'язково обмежать втрати Клієнта до рівня, який припускає Клієнт, оскільки імовірна ситуація, коли виконати такі Замовлення за вказаною ціною неможливо.

1.5. Ризики, що пов'язані з операціями з іноземними фінансовими інструментами.

1.5.1. Іноземні фінансові інструменти можуть бути придбані за кордоном або на українському, в тому числі організованому, фондовому ринку. Ризики, що пов'язані з фінансовими інструментами різних країн, можуть істотно відрізнятися. Ця декларація не дає детального опису таких ризиків. Для того, щоб краще розуміти такі ризики, рекомендується звернутися за консультаціями до Інвестиційної фірми, або консультантів, що спеціалізуються на відповідних питаннях. Операціям з іноземними фінансовими

інструментами, в тому числі цінними паперами іноземних емітентів, притаманні загальні ризики, пов'язані з операціями на ринку цінних паперів, з такими особливостями.

1.5.2. Ринковий ризик. Стосовно до іноземних фінансових інструментів ринковий ризик, властивий українському фондовому ринку доповнюється аналогічним ринковим ризиком, властивим країні, де випущені або обертаються відповідні фінансові інструменти (інші фінансові інструменти, права щодо яких засвідчуються відповідними фінансовими інструментами). До основних факторів, що впливають на рівень ринкового ризику в цілому, відносяться політична ситуація, особливості національного законодавства, валютного регулювання та ймовірність їх зміни, стан державних фінансів, наявність і ступінь розвиненості фінансової системи країни місця знаходження особи, яка зобов'язана за фінансовим інструментом. Загальноприйнятою інтегральної оцінкою ризикованості інвестицій в цінний папір є «суверений рейтинг» в іноземній або національній валюті, присвоєний країні, в якій зареєстрований емітент, міжнародними рейтинговими агентствами MOODY'S, STANDARD & POOR'S, FITCH IBCA, однак слід мати на увазі, що рейтинги є лише орієнтирами і можуть в конкретний момент не відповідати реальній ситуації. У разі здійснення операцій з іноземними депозитарними розписками крім ризиків, пов'язаних з емітентом самих розписок, необхідно враховувати і ризики, що пов'язані з емітентом, який представляється даними розписками іноземних цінних паперів.

1.5.3. Правовий ризик. В даний час законодавство дозволяє українським інвесторам, в тому числі які не є кваліфікованими, придбання допущених до публічного розміщення та (або) публічного обігу в Україні іноземних цінних паперів як за кордоном, так і в Україні, а також дозволяє облік прав на такі цінні папери українськими депозитаріями. Тим часом, існують ризики зміни регулятивних підходів до володіння і операцій, а також до обліку прав на іноземні фінансові інструменти, в результаті чого може виникнути необхідність їх відчуження всупереч планам Клієнта. При придбанні іноземних фінансових інструментів необхідно давати собі раду в тому, що вони не завжди є аналогами українських фінансових інструментів. Надані по ним права і правила їх здійснення можуть істотно відрізнятися від прав за українськими фінансовими інструментами. Можливості судового захисту прав у закордонних фінансових інструментів можуть бути істотно обмежені необхідністю звернення до зарубіжних судових і правоохранних органів по встановленням правилам, які можуть істотно відрізнятися від діючих в Україні, і в цьому випадку Клієнт в меншій мірі зможе покладатися на захист своїх прав і законних інтересів українськими уповноваженими органами. При оцінці правового ризику необхідно враховувати також особливості оподаткування відповідних операцій. Операції з іноземними фінансовими інструментами і доходи за такими інструментами можуть підлягати оподаткуванню по іноземному законодавству, а в окремих випадках, як за українським, так і за іноземним законодавством. Іноземні податкові правила можуть істотно відрізнятися від українських. Крім того операції з іноземними фінансовими інструментами, можуть бути пов'язані з додатковими обов'язками, наприклад, з надання звітності в іноземні податкові органи. Слід також мати на увазі, що відповідальність за порушення податкових обов'язків по іноземному законодавству, яким можуть підкорятися операції Клієнта, може бути вище, ніж в Україні. Слід уважно ознайомитися з податковими правилами, які будуть застосовуватися до операцій Клієнта для того, щоб оцінити, чи підходять Клієнту операції з іноземними фінансовими інструментами. При здійсненні операцій з іноземними фінансовими інструментами необхідно враховувати особливості розкриття інформації про них. Українське законодавство допускає розкриття інформації щодо іноземних фінансових інструментів за правилами, що діють за кордоном, і на англійській мові. Клієнт має оцінити свою готовність аналізувати інформацію англійською мовою, а також те, чи розуміє він відмінності між прийнятими в Україні правилами фінансової звітності, Міжнародними стандартами фінансової звітності або правилами фінансової звітності, за якими публікується інформація емітентом іноземних фінансових інструментів. Українські організатори торгівлі та (або) фінансові установи можуть здійснювати переклад деяких документів (інформації), які розкриваються іноземним емітентом для зручності. У цьому випадку переклад може сприйматися виключно як допоміжна інформація офіційно розкритим документам (Інформації) на іноземній мові. Клієнт має враховувати ймовірність помилок перекладача, в тому числі пов'язаних з можливим різним перекладом одних і тих же іноземних слів, фраз або відсутністю загальноприйнятого еквівалента в українській мові.

1.6. Технічні ризики:

1.6.1. При здійсненні операцій на ринках капіталу існують технічні ризики, що можуть бути пов'язані з виникненням проблем, збоїв, затримок у роботі інформаційних, комунікаційних, апаратних, електронних та інших систем, а також з порушенням рекомендацій з використання прав доступу до торгових платформ (в тому числі, але не обмежуючись: несправності та збої в роботі обладнання, каналів зв'язку, програмного забезпечення, енергопостачання).

1.7. Нефінансові ризики:

1.7.1. Юридичний ризик. Наявний або потенційний ризик, який виникає через порушення або недотримання вимог законів, нормативно-правових актів, угод, прийнятої практики або етичних норм, а також через можливість двозначного їх тлумачення.

1.7.2. Правовий ризик. Наявний або потенційний ризик повної або часткової втрати активів внаслідок запровадження несприятливих для Клієнта законодавчих змін, у тому числі до податкового законодавства, або внаслідок відсутності регуляторних нормативно-правових актів щодо фондового ринку або окремих його секторів.

1.7.3. Операційно-технологічний ризик. Наявний або потенційний ризик, що виникає через недоліки корпоративного управління, системи внутрішнього контролю або неадекватність інформаційних технологій і процесів оброблення інформації з точки зору керованості, універсальності, надійності, контролюваності і безперервності роботи.

1.8. На ринку існують також ризики, що не пов'язані прямо з діями Інвестиційної фірми або Клієнта або конкретним фінансовим інструментом – системні ризики, які відображають здатність ринку як системи або окремих його складових (ринок цінних паперів, депозитарна система, система клірингу та розрахунків, тощо) виконувати свої функції. Такі ризики проявляються в зниженні здатності цих фінансових інститутів виконувати свої функції та не можуть бути диверсифіковані. Клієнт підтверджує, що він ознайомлений щодо можливих ризиків пов'язаних із проведенням операцій на фондовому ринку та приймає на себе всі можливі ризики збитків та фінансових втрат. Також Клієнт підтверджує усвідомлене, що ця та будь-яка інша декларація не може розкрити всі можливі види ризиків та інші важливі аспекти функціонування ринків капіталу, та приймає на себе інші можливі ризики.

1.9. Дана Декларація не має на меті змусити Клієнта відмовитися від здійснення операцій на ринку цінних паперів, а покликана допомогти оцінити їх ризики і відповідальні підійти до вирішення питання про вибір Клієнтом послуг/фінансового інструменту. Клієнт повинен переконатися, що дана Декларація про ризики є для нього зрозумілою. При необхідності, Клієнт має отримати роз'яснення у Інвестиційної фірми або консультанта, що спеціалізується на відповідних питаннях.

